

Газета издается с 1 мая 1963 года

ГАЗЕТА ВЫХОДИТ НА КАЗАХСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ

ЦЕНА ДОГОВОРНАЯ

Особое внимание - социальной сфере

На совещании по социальному вопросу, которое провел в Нуринаском районе заместитель акима области Е.Л. Тугжанов, и куда были приглашены также специалисты из соседнего Осакаровского района, состоялось подведение итогов по полугодию. Основной задачей совещания стал обмен вопросами и проблемами в области соцпомощи населения, здравоохранения, образования, по которым отчитались не курирующие заместители акима района, а непосредственно специалисты данных служб.

Первым был заслушан главный специалист отдела труда и социальной помощи населению Ж.Е. Балабиев, очень подробно осветивший работу в районе по борьбе с бедностью и безработицей, трудоустройству и профобучению. Он доложил, что в основном с поставленными задачами на полугодие отдел справился, и справился благодаря умелым и целенаправленным действиям районного акимата. Трудоустроено за этот период 372 человека, или 116,6% от прогноза, на общественные работы направлено 392 человека (157,4% от запланированного), на профобучение направлено 95 безработных граждан, что соответствует прогнозируемым данным. Официальный уровень безработицы в районе составляет 1,9%. Кроме этих данных, к сожалению, существует и уровень скрытой безработицы -

3,2%, на что заместитель акима области просил уделить особое внимание. Наряду с некоторыми недоработками, отметил как очень хороший результат процент трудоустройства, который с начала года составил по Нуре 51% (из 730 обратившихся трудоустроено 372 человека), а значит, государственные деньги не уходят на ветер.

По вопросу здравоохранения отчитался директор ЦПМСП Б.О. Еспаев, остановившийся на множестве проблем, в решении которых большое участие принимают как аким района Д.М. Кусаинов, так и руководители хозяйствующих субъектов. Однако недостаточную работу по борьбе с туберкулезом и в кадровом вопросе Е.Л. Тугжанов отметил как серьезные недоработки руководства здравоохранения в районе, на что просил обратить самое серьезное внимание. И это при том, что всего два акима по области (Нура и Осакаровка) оказывают немалую помощь в образовательном процессе студентов-земляков и в кадровом вопросе молодых специалистов.

Последним был заслушан отчет о проделанной работе за полугодие заведующего районным отделом образования С.Н. Сагимбекова, из которого областным руководством отмечен неплохой результат охвата летнего отдыха школьников (95,9%), а также недоработки в кадровом вопросе (отсутствие учителей по англий-

скому языку); компьютеризации (не все школы подключены к Интернету); профилактической работы среди подростков (идет рост преступности из числа несовершеннолетних).

Почти те же проблемы, но чуть выше были отмечены после выступлений специалистов служб занятости, здравоохранения и образования Осакаровского района. Заслушав уже первый же отчет по занятости населения, заместителя акима области не могла оставить равнодушным цифра, определяющая количество дворов, не имеющих никакого скота. В Осакаровском районе она составила 3654, в Нуринаском - 1512. «Такое на селе недопустимо», категорично заявил Ералы Лукпанович, - все трудоспособное население должно работать, а не быть иждивенцем на шее у государства, получая при этом еще и социальную помощь».

В остальных же вопросах обоим районам было предложено сконцентрировать всё внимание на отстающих сторонах в работе и проявить максимум усилий в их устранении. На этом совместном совещании, где присутствовали акимы соседних районов, акимы сел и руководители райцентра, а также начальник областного департамента образования Е.Н. Имангалиев, закончили свою работу.

Н. ШЕВЧЕНКО.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кіріс министрлігінің арнаулы салық режимдерін қолданатын субъектілерге салықтық тексеру жүргізуге мораторий жарияланғандығы жөнінде баспасөзге хабарламасы

Қазіргі уақытта шағын кәсіпкерлікке қолдау көрсету және оны дамыту мемлекеттік экономикалық саясаттың басымдық берілетін саласы болып табылады. Таяуда ғана ел Президенті Н.Ә. Назарбаев Қазақстан халқына жолдаған жолдауында шағын және орта бизнесті барынша нығайту үшін орындалуға тиісті міндеттердің бірі ретінде салық салмағын төмендетуді біртіндеп шешудің қажеттігін атап көрсетті. Қазақстан Республикасы Президентінің «Шағын кәсіпкерлікке мемлекеттік қолдауды күшейту және оның дамуын жаңдану жөніндегі шаралар туралы» жарлығы шыққан уақыттан бері кезінде Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кіріс министрлігінің орталық аппараты және министрліктің аумақтық салық комитеттері бұл бағытта жүйелі түрде жұмыс жүргізіп келеді. Бұл тұрғыда министрліктің ұстанған негізгі бағыттарының бірі - адал салық төлеушілерді қорғау.

Салық кодексында шағын бизнестің дамуына қолайлы жағдайлар жасау және салықтық әкімшілікпен тіркелудің тиімділігін арттыру мақсатында шағын бизнес

субъектілері, шаруа қожалықтары (фермерлік шаруашылықтар) және ауыл шаруашылық өнімдерін өңдейтін заңды тұлғалар үшін арнаулы салық режимдері қарастырылған. Арнаулы салық режимдері арқылы салықтың жеке елген түрлерін есептеудің, төлеудің және олар бойынша салықтық есептеме тапсырудың ерекше (жеңілдетілген) тәртібі белгіленген. Мұның өзі салық төлеушілер үшін салықтың салмағын мейлінше төмендетеді.

Сонымен қатар, арнайы салық режимдерін пайдаланатын жеке кәсіпкерлер үшін салықтық есеп жүргізуді жеңілдету мақсатында Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі есеп жүргізудің жеңілдетілген нысандарын бекітті. Ол бойынша кірістерге ғана есеп жүргізіледі, ал шығыстар бойынша есеп жүргізудің қажеті жоқ. Усыныс түрінде енгізілген бұл нысандарды пайдалану салық төлеушінің өз еркінде.

Осылайша шағын кәсіпкерлікке одан әрі қолайлы жағдайлар туғызу мақсатында Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі арнаулы салық режимдерін пайдаланатын субъектілерге тексеру жүргізуге

2002 жылдың қазан айына дейін мораторий жариялау туралы шешім қабылдады.

Мораторийдің шағын бизнестің дамуына оң әсер ететіндігі тәжірибеден белгілі. Дегенмен, салық түсімдерінің өткен кезеңдердегі мөлшерден төмендеп кетпеуін ескерту мақсатында Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кіріс министрлігінің және оның аймақтық бөлімшелерінің басшылары арнайы салық режимдерін қолданатын салық төлеушілерді бюджетпен адал және уақтылы есеп айырысуға шақырды.

Салық төлеушілердің өздерінің салықтық міндеттерін адалдықпен қарауы, оның ішінде шаруашылық қызметінің барлық аспектілерін мұқият есепке алып, ресми айналымда көрсетулері Министрліктің тексеру жүргізудің нысандары мен әдістеріне қатысты бұдан былайғы жүргізетін саясаты үшін, салық салу тәртібін жеңілдету және олардың қызметтеріне барынша қолайлы жағдай туғызу үшін негіз болып табылатын болады.

КР МКМ баспасөз қызмегі.

Сенокос в разгаре

По данным департамента сельского хозяйства, на 24 июля скошено грубых кормов на территории 70,4 тыс. га, в том числе многолетних трав 69,1 тыс. га. Всего заготовлено 54,2 тыс. тонн сена, что составляет 87,4%. Урожайность - 7,7%.

С начала сенокоса в работу включено 127 полотен косилок и 170 жаток. По первому следу пары обработаны на территории 46,5 тыс. га. По второму разу - 13 тыс. га. Три хозяйства: ТОО «Кайнар», «Шахтер» и «Пржевальский» пошли по третьему следу, обработав на сегодня 4,5 тыс. га.

Трибуна депутата

Следуя запросам избирателей

Прошел ещё один год работы районного маслихата второго созыва. Отчетный период совпал с замечательным событием в общественно-политической жизни страны - 10-летием Независимости Республики Казахстан. Юбилей страны подтвердил жизнеспособность выбранного курса развития государства.

Важным событием для представительных и исполнительных органов стало принятие в январе 2001 года нового Закона РК «О местном государственном управлении Республики Казахстан». Полномочия секретаря маслихата, его обязанности конкретно обозначены в этом законе. Свою работу мы строим в соответствии с регламентом районного маслихата и исходя из соответствующего положения.

Основной формой нашей деятельности является сессия, на которой в соответствии с компетенцией местных представительных органов рассматриваются вопросы развития района и принимаются решения, которые являются обязательными для исполнения на территории района. Вопросы повестки дня сессии обсуждаются на заседаниях совета председателей постоянных комиссий и согласуются с акиматом. За отчетный период было проведено 7 сессий, из них плановых - 4, внеплановых - 3. В целом было рассмотрено - 42 вопроса. Напомню несколько основных вопросов, рассмотренных с начала года:

- о работе Нуринаского налогового комитета по обеспечению полноты сбора налогов и других платежей;
- о регламенте районного маслихата;
- об утверждении региональной программы развития и поддержки малого предпринимательства на 2001-2002 годы;
- о состоянии работы Нуринаского уезда государственной почты;
- о присвоении звания «Почетный гражданин Нуринаского района»;
- о районном бюджете на 2002 год;
- о состоянии и мерах по улучшению развития физической культуры и спорта в районе;
- об утверждении районных программ развития района на 2002 год и т.д.

Уже простое перечисление вопросов, рассмотренных на сессиях показывает, что районный депутатский корпус взял правильный курс в своей деятельности.

В ходе подготовки вопросов депутаты, председатели постоянных комиссий выезжали, ознакомились с состоянием дел на местах, вносили кон-

кретные предложения. Обсуждение вопросов социально-экономического развития района на сессиях проходило при активном участии акима района и его заместителей, руководителей, районных отделов, хозяйственных органов. Их выступления и предложения помогают депутатам принимать полные и конкретные решения сессии. Наиболее важные решения сессии, доклады, выступления публикуются в районной газете.

2002 год в Казахстане объявлен Указом Президента РК «Годом здоровья», поэтому одним из первых вопросов на сессии маслихата рассматривался вопрос «О состоянии и мерах по улучшению развития физической культуры и спорта в районе», где отмечались положительные стороны по данному вопросу. Ряд хозяйств построили отдельные спортивные залы, содержат в штате инструкторов по спорту и делам молодежи. Кроме того, отмечалось, что во многих сельских округах нет спортивных залов, некому руководить молодежью, нет активности молодежи. И депутаты не активны в этом вопросе, что видно при составлении бюджета: на спорт и по делам молодежи закладываются средства по остаточному принципу.

Первый раз в нашем районе через несколько дней начнется областная спартакиада «Сары-Арка - 2002». Результат спартакиады - это наше с вами отношение к спорту.

Третий год по решению маслихата присваиваются звания «Почетный гражданин Нуринаского района». Их у нас в районе уже 7 человек. Депутаты, постоянные комиссии, аппарат районного маслихата уделяют внимание контролю за исполнением принятых решений. Так, в порядке контроля за ходом выполнения решений депутаты были информированы:

- о ходе выполнения решения VI сессии от 9.11.2002 г. «О состоянии и мерах по улучшению медицинского обслуживания населения района»;
- о выполнении Программы района по борьбе с бедностью и безработицей;
- о выполнении районных программ развития района;
- об исполнении бюджета района за 2001 год;
- о ходе выполнения решения V сессии от 13.07.2002 года «О состоянии работы в культурных учреждениях района»;
- о ходе выполнения решения сессии «О региональной молодежной программы района на 2000-2002 годы.

Наша задача состояла и состоит в том, чтобы принимаемые на сессиях

решения находили свое претворение в жизни, давали толчок для достижения конечных результатов. Так положительные сдвиги есть в вопросах об образовании, о программе по борьбе с бедностью и безработицей, о спорте и по делам молодежи. Еще не на должном уровне решаются вопросы по улучшению работы районного узла телекоммуникации, медицинского обслуживания населения.

Районный маслихат свою работу осуществляет через деятельность постоянных комиссий. Надо признаться, что кроме ревизионной комиссии, работа остальных трех желает куда лучшего. Здесь сказывается и количество депутатов в комиссии, их по 2-3 человека.

В целях качественной подготовки вносимых на сессию вопросов мы через районную газету заранее информируем население, выходим с обращениями направлять свои предложения, замечания по тем или иным проблемам для использования при выработке решений сессии. Но население активно не проявляет. И здесь должна быть инициатива с нашей стороны.

С первого дня работы маслихата II созыва сложился тесный контакт с акимом района, его заместителями, руководителями отделов. Каждый план проведения сессии согласуется с акимом района и утверждается на сессии.

На сегодняшний день одним из важных вопросов является борьба с бедностью и сокращение числа безработных. В этом вопросе проявляют понимание депутаты, руководители хозяйств: Прокоп Г.Г., Намысов Д.О., Сыздықов Д.С., Приб В.Э., Ахметов М.Д., депутат областного Маслихата Конурбаев С.О.

Вместе с тем, в работе маслихата имеются проблемы. Это нерегулярные встречи с избирателями, не на должном уровне работа постоянных комиссий, не всегда соблюдается принципиальность в исполнении решений сессии. Однако хотелось бы заверить избирателей, что аппарат районного маслихата и его секретарь приложат все усилия в решении социально-экономических проблем района. И я уверен, что в целях успешного решения практических вопросов мы имеем все возможности и дальше совершенствовать работу нашего представительного органа.

Т. РАХИМБЕКОВ, секретарь районного маслихата.

О РЕЗУЛЬТАТАХ СКАЖУТ УЧЕНИЯ

ГО И ЧС В РАЙОНЕ

Усмер ли мы правильно восприняли себя в экстремальных ситуациях? Знаем ли, как помочь друг другу во время стихийного бедствия? Можем ли обезопасить себя и других? Эти и другие вопросы непосредственно подпадают к теме предстоящих комплексных учений «Управленческие силы ГО и ЧС в ходе ликвидации аварии, катастроф и стихийных бедствий».

Проходит учения будут с 26 по 29 августа текущего года, для чего уже сейчас для организации и проведения мероприятий ГО и ЧС создан боевой расчет района в составе пяти человек:

- начальник ГО и ЧС района - Д.М. Кусаинов,
- председатель комиссии ГО и ЧС района - Б. Б. Кошгулов,
- председатель эвакуационной комиссии - А.К. Есмагамбетова,

- председатель ПУФ (повышения устойчивости функционирования объектов хозяйствования) - А.П. Романско,

- начальник штаба ГО и ЧС района - Н.Е. Шомбинов.

Кроме того, в целях обеспечения мероприятий Гражданской обороны созданы определенные службы и назначены ответственные по ним. Это служба связи и оповещения (П.М. Бычок), инженерная (дорог и мостов, А.С. Гринь), охраны общественного порядка (Б. К. Ахмедиев), противопожарная (Ф.Г. Гизатулин), медицинская (Б. О. Еспаев), служба противорадиационной и противохимической защиты (А.П. Карапиди), автотранспортная (Д.К. Ниязов), энергетика (Н.Б. Бапанов), торговли и питания, материально-технического снабжения и горюче-смазочных ма-

териалов (М.С. Мухаметжанова), а также служба защиты животных и растений (Е.П. Аринов).

Данные комплексные учения являются одной из высших форм подготовки руководящего состава, органов управления, формирования Гражданской обороны, рабочих и служащих, населения, проживающего вблизи организаций, к ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера и по Гражданской обороне. Проводятся они на основе «Инструкций по подготовке и проведению комплексных учений в организациях» и приказов начальника ГО соответствующих уровней, указаний, распоряжений и т.д.

Подобные учения дают возможность практически отработать весь комплекс мероприятий,

связанных с угрозой возникновения и ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера и мероприятий ГО, с учетом специфики производства, особенностей территории размещения, сезонности работ и других факторов, присущих данной организации. Проводятся учения раз в 3 года в целях достижения слаженности в работе руководящего состава, органов управления, формирования ГО, рабочих и служащих организаций по ликвидации последствий аварий, катастроф и стихийных бедствий, восстановлению их жизнедеятельности и вселению ГО. Кроме того, в целях совершенствования приемов и способов защиты людей в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Про-

верки надежности систем управления, связи и оповещения в организациях. Выработка у обучающихся высоких моральных и психологических качеств, готовности грамотно действовать в экстремальных условиях. Изучения приемов и способов проведения спасательных и других неотложных работ и т.д.

Готовятся к этому мероприятию довольно тщательно. Подготовка и переподготовка руководящего состава и командиров формирования проводится в специализированных центрах. Обучение населения организуется по месту работы, учебы (в том числе и в дошкольных учреждениях), по месту жительства. Осуществляется обучение по соответствующим учебным программам на занятиях, тренировках по месту работы, учебы и жительства, в

ходе специальных учений, а также самостоятельно. При этом для подготовки и обучения используются средства массовой информации.

За подготовку кадров и обучение несут ответственность руководители центральных и местных исполнительных органов, организаций. Подготовка по вопросам Гражданской обороны является обязательной для всех граждан РК, а потому каждому жителю нашего района необходимо в предстоящие дни учений отнестись к данному мероприятию очень серьезно, с пониманием и умением разъяснить обстановку своим детям и престарелым жителям. Пока это просто лишь учения, но никто в жизни ни от чего не застрахован.

Н. ШЕВЧЕНКО.

ГОД ЗДОРОВЬЯ: СПОРТ

Возрождая былую спортивную славу

- Жанболат, расскажите, с чего начиналась подготовка к областной спартакиаде школьников, и чему при этом уделялось особое внимание?
 Областная спартакиада школьников проводилась поэтапно в течение всего учебного года. В ноябре планировалось провести I этап спартакиады: соревнования по шахматам и национальной игре тоғыз кумалак. На зимние каникулы были запланированы соревнования по настольному теннису и волейболу среди юношей

обязательно в срок для того, чтобы можно было сделать своевременный отбор сильнейших спортсменов. Поэтому за проведением соревнований был налажен строгий контроль. Большое внимание также уделялось отбору талантливых, одаренных детей.

Закончился школьный спортивный год, посвященный Году здоровья. Второй год подряд школьники нашего района стали победителями областной спартакиады школьников Карагандинской области. Подготовка и проведение соревнований осуществлялись под непосредственным руководством директора районной детско-юношеской спортивной школы Жанболата Имашева, с которым сегодня беседует корреспондент газеты Людмила Гордиенко.

материальной помощи обеспечивало сборную района необходимым транспортом, Киевское АТП оказало большую помощь в доставке большой партии спортивного инвентаря, Галия Шалова помогла изготовить для участников республиканских соревнований по тоғыз кумалаку на кубок Федерации спортивную форму, которая впоследствии послужила образцом

произведен удачный отбор участников на областную спартакиаду, в которой приняли участие 7 команд. По итогам игр спортсмены нашего района заняли первые места в обоих видах спорта и сразу стали лидерами областной спартакиады.
 Второй этап спартакиады проходил в январе в г. Темиртау. Это были соревнования по настольному теннису

и девушек, на февраль - лыжные гонки и зимнее президентское многоборье, на весенние каникулы - соревнования по баскетболу среди юношей

ру талантливых, одаренных детей.
 - Известно, что одной из самых важных проблем является финансирование спортивных мероприятий. Что Вы можете сказать об этом?

для создания спортивной формы для спортсменов всей республики в этом виде спорта. Хочется также отметить частного предпринимателя Александра Фещенко из села Заречное. На собственном автомобиле в любую погоду и в этом году, и в прошлом он самодержавно возил наших спортсменов на все соревнования областной спартакиады школьников.

нований в одиннадцати видах спорта наша команда, как и в прошлом году, заняла I общекомандное место.

Кого из руководителей команд Вы хотели бы отметить?
 - В первую очередь Ольгу Александровну Баранову, тренера ДЮСШ по лыжным гонкам. Ольга Александровна - опытный специалист с большим стажем, прекрасно знает и любящий свою работу и всей душой болеющий за престиж района. В этом году она дополнительно готовила команды для областной спартакиады по волейболу и президентскому многоборью.

Очень перспективен учитель физвоспитания СШ им. Талжанова Жамбыл Жаубаев, второй год подряд подготавливающий достойную команду футболистов.
 Отличился также Бекзат Жиенбаев - тренер ДЮСШ по национальной игре тоғыз кумалак, за небольшой срок подготовивший сильную команду не только районного масштаба, но и ставшую чемпионом области.
 Подает большие надежды тренер ДЮСШ по баскетболу Канат Шулембаев. Хочется также отметить физруков Шербаковской школы и СШ им. Мынбаева Ерболат Кабиева и Серика Есенова, которые оказали большую помощь в проведении всех соревнований областной спартакиады. Наибольшее количество сильных спортсменов для сборной района дали школы им. Талжанова, КСШ № 3, КСШ № 2, им. Шайменова, КСШ № 1, Шербаковская СШ, СШ им. Мынбаева.

- Где проводились соревнования по отбору кандидатов в сборную района?
 - Большинство мероприятий проводилось в КСШ №3. В связи с этим хочу выразить большую благодарность директору школы С.С. Жумабекову и физрукам этой школы. Проводились подобные соревнования также в КСШ №2 (Е.Ш. Сулейменов) и в КСШ №1 (С.А. Омарова).
 - Насколько перспективна сборная района?

- Школьники по крайней мере еще в течение ближайших двух лет могут рассчитывать на призовые места. Такие команды, как баскетбольная, по настольному теннису, тоғыз кумалаку, шахматам, лыжным гонкам, хотя и молоды, но очень перспективны.

- Есть ли у нас спортсмены, достижения которых позволяют им принимать участие в республиканских соревнованиях?

- Жулдуз Абетова и Данияр Егимбаев - учащиеся 10 класса Шербаковской СШ (тренер Б. Жиенбаев) попали в областную команду по национальной игре тоғыз кумалак. Они приняли участие в республиканской спартакиаде школьников, проходившей в г. Тараз. Двое наших ребят участвуют в спортивной школе им. А. Молдагуловой, один - в республиканской школе-интернате им. К. Мунайташова, на них мы также возлагаем большие надежды. К слову, все желающие учащиеся после 7 класса могут попытаться поступить в эти школы. Направление можно получить у администрации ДЮСШ.

- Что бы Вы хотели пожелать победителям - участникам областной спартакиады школьников?

- Хорошо отдохнуть за лето, набраться сил, выпускникам школ - удачи на вступительных экзаменах в вузы, принимать активное участие в работе спортивных площадок, организованных тренерами ДЮСШ на период летних каникул по микрорайонам, а самое главное - добиться отличных результатов в областной летней спартакиаде «Сары-Арка - 2002», которая состоится в августе в Киаеке.

- Спасибо за содержательное интервью. От имени редакции газеты «Нұр» поздравляю с весомой победой на областной спартакиаде школьников всех тех, кто внес в неё свой вклад, от души желаю дальнейших успехов на благо района и в первую очередь на сельской областной летней спартакиаде «Сары-Арка - 2002».

На снимках: команда футболистов района, в центре директор ДЮСШ Ж.А. Имашев и тренер команды Ж. Жаубаев; разыгрывается мяч в последние за 3 - 4 места между командами нашего района и Каркаралинской; команда баскетболистов после окончания игры; С. Хамзин - участник республиканских соревнований на кубок Федерации по тоғыз кумалаку.

и девушек и борьбе «казашка курсес», в июне итоговые соревнования по футболу и летнему президентскому многоборью. Чтобы школьники района смогли принять участие в областной спартакиаде, в ДЮСШ был составлен календарь спортивно-массовых мероприятий по одиннадцати видам спорта для учреждений образования района на 2001-2002 учебный год. Все запланированные районные соревнования должны были состояться

На протяжении всего года очень большую поддержку нам оказывал райфинотдел (Н.А. Баранов), руководством ТОО «Кайнар» (С.А. Ныгметов), частный предприниматель Галия Шалова из села Шербаковское и Киевское АТП (Д.К. Ниязов). Райфинотдел своевременно решал все вопросы финансирования, руководство ТОО «Кайнар» кроме оказания

Третий этап - соревнования по лыжным гонкам и зимнему президентскому многоборью проходил в Караганде - Сортировочной в феврале. Наша команда по обоим видам спорта завоевала первые места.
 В связи с эпидемией краснухи четвертый этап спартакиады был перенесен на июнь, а борьба «казашка курсес» снята с программы соревнований. В июне в г. Темиртау состоялись соревнования последнего этапа по футболу, баскетболу среди юношей и девушек и летнему президентскому многоборью. На этих соревнованиях наши футболисты заняли 2 место, в президентском многоборье - 3 место, в баскетболе юноши - 3 место, девушки - 5 место. А по итогам сорев-

су и волейболу среди юношей и девушек команда заняла 2 место, по волейболу юноши - 5 место, девушки - 3 место.

Вся эта эпидемия краснухи четвертый этап спартакиады был перенесен на июнь, а борьба «казашка курсес» снята с программы соревнований. В июне в г. Темиртау состоялись соревнования последнего этапа по футболу, баскетболу среди юношей и девушек и летнему президентскому многоборью. На этих соревнованиях наши футболисты заняли 2 место, в президентском многоборье - 3 место, в баскетболе юноши - 3 место, девушки - 5 место. А по итогам сорев-

БАҚША МЕН МЕКТЕП ҮНТЫМАҚТАСТЫҒЫ

АУЫЛ БҮЛДІРШІНДЕРІНІҢ ТӘРБИЕ ОРТАЛЫҒЫНА АЙНАЛДЫ

"Құлан" ЖМ балабақшасының іс-тәжірибесі туралы

Балабақша бағында, Сайрандаймын танымда Нак өзімдей бүлдіршін, Көп достарым жанымда.

Қосылып ән айтамыз, Кешке үйге қайтамыз. Біз көңілді бөбекпіз Ағалар-ау байқаныз 2 қайтара

Би билейміз бұралып, Таклак айтсақ құба-құп. Қоштап қолды соққанда, Қаламыз -ау қуанып.
 Бұл өлең жолдарын балабақша қабырғасынан тәлім-тәрбиеленушілер жатқа біледі. Әділінде оны алғаш "Құлан" табалдырығын аттаған күнінен бар ынтиетімен ден қоя бойына ұлағтады. Күнделікті қол ұстасып шырқайтын сүйікті әндері. Шын мәнінде мұның балабақша гимніне айналғаны қашан. Бірін-бірі бле қоймай бастапқыда тосындық қобалжуы бүлдіршін жүректі дүрсілеткенде, осы ән әуені, өлең ырағы бойды билеп әкетеді, жадыраған жайдары жүздері бал - бүл ойнап шыға келеді.

"Құлан" ЖМ балабақшасы, міне, сонғы үш жыл ішінде ауыл өміріне жана нәр беріп, жас бүлдіршіндердің тәрбие орталығына айналып отыр. Мұның өзі ауыл шаруашылығының нағыз жұлдызы болып кезінде ата-аналардың алаңсыз еңбек етуіне септігін тигізсе, алты жастағыларды мектеп қабырғасына дайындауда үлкен роль атқарады. Қайткенде бұл Құланөтпес ауылы бүлдіршіндерінің сүйікті орны, оларды мағниттес тартып тұратын алтын ұясы. Кей жерлерде балалар бақшаға барғысы келмей бұртандаса, бұлар мұнда тәнертенгілік ертемен жұмыс орнына асыққан ата-аналарымен жарыса жаппай лап қояды. Сонда балғындарды не тосып тұрады, қандай әсерлі күш тартады, асықтырады?
 Біріншіден, бүлдіршін көрсе

бүйрегі бұрып, аналық сезімі асып тулайтын "Құлан" менгерушісі С. Сыздықова мен тәрбиеші ұстаз С. Тукубаеваның жоғары адами қасиеттеріне жатса керек. Екіншіден балабақшаның барынша қазіргі күнті талап-тілектерге сай жабыдықталуында деуіміз дұрыс. Себебі ескіргеніне карамастан ғимарат мұнтаздай таза, сәулетті, ою-өрнек, суреттермен өрнектелген. Және 22-25 балаға тым үлкен болғандықтан оны екіге бөліп, жартысын қыс айлары, ал жартысын жаз айлары пайдалану біліктілігінен ескеріліп безендірілген. Босамоса құралдары, неше алуан ойын жабықтықтарын кездің жуынын алады, мұндағы көңіл-күйдің сырын ашады. Негізгі бала тәрбиелеу үшін бала мінезді ашық, қайырымды, сезімтал үлкен жүректі жан болу шарт делінеді. Светлана Қаятқызы мен Сайран Махметқызы тап осындай қасиеттерге тән, алла біліп қосқандай ниеттері де, тілектері де бір жерден шыққан парасатты жандар.

Әрине "Құлан" түлектері тек ән айтып, би билеп, ойын ойнаумен шектелмейтін түсінікті. Мұнда кәдуелі мектеп бағдарламасы бойынша оқу-тәрбие жұмысы жүргізіледі. Соның ішінде ана тілінен дәріс беру, тарихқа бейімдеу жіті қолға алынған. Одан бері де ұлттық сана-сезімді қалыптастыру, салт-дәстүрді нығайту аялары кеніп, жас түлектер мектеп қабырғасына белгілі түрде түсінік біліммен, ой-өріспен жетеді. Сондай-ақ, олар болашаққа бой ұрып, мемлекетті құрылыстан, ауыл өмірінен, оның көп салалы өндірістік-шаруашылық бағыт-болжамынан да бала сезімі оянтатындай түсінік алады.
 Ендігі бір тәрбиелік маңызы зор, тәрбиеленушілердің есінде мәңгілік сақталатынын игі шара, өзгеге өнеге боларлық ізгілік иірмдері ол, балабақшамен қоспаса, мектепке

шығарып салу салтанатты кеші. Және оны әдейілеп сонғы қоныраумен үндестіре сабақтастыра өткізеді. Оған былтырғы тәрбиеленушілер, ата-аналар, мектеп және шаруашылық басшылары қатынастырылды. Жуырда сәті түсіп осы кеште болып қайтқан едік. Енді осыған жол беріп, оның қалай өткізілуіне көңіл бөлсек абзал.
 Кештің салтанатты сәті әуелі бөлме ішінде өткізіліп, кейін далада жалғасалы. Кешегі күнге дейін оқу-тәрбие класы, кең залға айналып, мерекелік безендіру сәніне ораныпты. Оның іші әп-сәтте құрметті қонақтар мен тәрбиеленушілерге толып кетті. Құттарлығы ол, өздерінен музыкамен сүйемделуші де, суретке түсіруші де табылуы. Кешті тәрбиеші-ұстаз Сайран Махметқызы ашып:

Өтті қызық көп күндер, Жеті жасқа жеттіңдер Барасыңдар мектепке, Бір белестен өттіңдер.
 Өсті міне, бойларың, Өсті ақыл-ойларың Қуанышка ортақпын, Құтты болсын тойларың - дегенде барлық бала ду қол шапалақтап, қоштап кетті. Оны әрі қарай бірінші болып Дамира жалғап әкетті:
 Біз мектепке барамыз, Кітапты да оқимыз Суретті де саламыз. Мұны Ғазиз әрі сабақтап: Қадірлі мектеп - бүл мектеп, Оқыған ата-анамыз. Атыңды сенің құрметтеп, Әрқашан еске аламыз - десе Оны Мейірман жалғастырды: Мектепке ертен барамыз. Оқимыз, білім аламыз. Қашықта болса арамыз, Сіздерге келіп тұрамыз. Мұнан соң кезек биге беріліп, жиналғандар Аяғүлдің талшыбықтай бұралып билеген биіне тәнті болды. Сөз тағы да тәрбиеші-ұстазға тиді:
 - Балалар, - деді ол, - сендер

мектепте әліппе, есеп, дене тәрбиесі, еңбек сабақтарын оқисыңдар. Алғашқы, оқулықтарын "Әліппе" болады. Сол себепті қазір осы Әліппе кітабымен кездесеміз.
 Әліппе боп жолдау айту Мейрамбекке берілді:
 Сәлем, гүлдей балғындар, Бақшадан тәлім алдыңдар Ержеткен достар ақылды. Енді мектеп шақырды.

Үлгеріндер әр іске Үйреніндер білімге Көне қалмай бәрін де, Әліппені оқыңдар. Барлық бала орындарынан тұрып бір ауыздан: Әліппені сүйеміз, Әдептен бас ісеміз, - деді.

Әліппе боп Алуа жауап қайырды:
 Әріптен ғылым басталған, Оқуды менмін бастаған. Ұстазын кімдер тыңдаса, Ұқыппен оқып, тыңбаса Класта қалмай өтеді, - Мақсатына жетеді. Балалар бәрі қосылып: Мектепте жақсы оқимыз, Ойға білім тоқимыз Бұдан кейін Алуа ән шырқап, "Біз мектепке барамыз" деген хор орындады. Сонымен бірге өздерінің жолдау тілектерін Бека, Аяғүл, Айбек, Салтанат, Айым, Елайман, Жандос, Ақбота, Мәди тағы басқалары ортаға салып, балабақшамен болашақ мектепке деген ыстық ықыластарын білдірді. Ал қыздар тобы және жеке би орындаған Салтанат жиналғандардың қошаметіне ие болды. Сол сияқты бақшаның былтырғы түлегі Дана да алтын ұясына шын жүректен қызу құттықтауын жеткізіп, ән орындап берді. Бұдан соң қызықты ойындарға жол беріліп, "Вальс билеп жүріп орындыққа отыра қалу", "Мектепке жылдам жинал" атты ойындар ойналып, бәрі күлкіге батты.
 Ата-аналар атынан Дамираның шешесі Гүлнар, ал мек-

тептер Ерсайын Дүйсенов, орта мектеп директоры құттықтау сөз сөйлеп, тілек айтты. Жылы лебіз, ақ батасын бақша түлектеріне шаруашылық директоры Дәулеткелді Сыздықов та жолдап, оларға мектеп құралдарын табыс етті.

Соңында "Құландық" түлектер хорға тұрып, өздерінің сүйікті ән-гимнін орындады. Ауылда балдырғандар әуені бойлап кеткендей болды:
 Балабақша бағында, Сайрандаймын танымда Нак өзімдей бүлдіршін, Көп достарым жанымда... Бұдан соң орындағанды мына бір өлең де ешкімді бей-жай қалдырмаса керек:
 Мектепке енді барамыз, Біз оқушы боламыз Жақсы оқып сабақты Клен бестік аламыз.

Біз мектепке барамыз Қолға қалам аламыз Кітапты да оқимыз Суретті де саламыз.
 Ән салайық бас қоса Бақшаменен қоштаса Қалам, дәптер, ошіргіш Кітаптармен достаса. Ойын-сауық далада жалғасын тауып, қызға түсті. Бірақ, оның салтанатты шеруі мұнымен де аяқталмады. Алда оларды "Құлан" ЖМ балабақшасы ұйымдастыруымен ата-аналар біріккен Астанаға сапар тосып тұр еді. Онда елорданың шіркінде, мұражайында, саябағында тағы да басқа мәдени орындарында болып, көңіл көтеріп, дем алып қайтады. Бақша түлектері бұдан сонда, мектеп қабырғасында жүріп те алтын ұясымен байланысын үзбейді. Иә, бұл Құланөтпес ауылының нағыз тәрбие орталығы деуіміз керек.

Боташ БЕКМАҒАМБЕТОВ, Құланөтпес ауылы.

Сауықтыру - денсаулық кепілі

Бүгінгі мектеп партасында отырған оқушы, ертенгі ел тізгінін ұстайтын - болашағымыз. Сондықтан олардың денсаулығын нығайтып, шынықтырып, дене мәдениетін дамытуға көмектесу біздің міндетіміз. Биылғы денсаулық жылына орай, әр дүниежүзілік денсаулық күні - 7-сәуірге біздің мектебіміз де үлесін қосуда. Мектеп қабырғалары: "Бірінші байлық - денсаулық", "Дені сауың - жаны сау" атты тақырып аясында безендірілді. "СПИД - XXI ғасыр індеті", "Спорт - сенің серігің" атты талталар дайындалды. "Сұлулық сезім" тақырыбында барлық сыныптарда сурет көрмесі ұйымдастырылып, қыл-қалам шеберлері мақтау қағазымен марапатталды. "Сықырлы әлем" тақырыбында мерекелік концерттік бағдарлама өткізілді. Сәрсекеева Нұрлыгүл, Арыстанғалиева Динаранның тамылжыта орындаған әндері, оркестрдің күмбірлеген күйлері залдың ішін жандандырып жіберді. 9-11 сыныптарда волейбол, баскетболдан, 100 м қашықтыққа жүгіруден жарыстар өткізілді. Сонымен бірге көркем гимнастикалық жаттығулар өткізуден екінші сынып оқушылары көзге түсті. 11 сыныптан - Бақытжан Ж., 9 сыныптан - Түсіпов Ж., 8 сыныптан - Хасенов М., 6 сыныптан - Оспанов Н., 5 сыныптан Құнанбаев А. және бастауыш сынып оқушылары Түймебаев Е., Бабылбекова Д., Калиева Ж., Нұрмақ Елдос, Құнанбаев М. жүлделі орындарға ие болды. Арқанға өрмелеуден 10-сынып оқушысы Намысов А., 8 сыныптан - Жумин А., ерекше көзге түсті. Гирь көтерулен Бекежанов Н., Аманжолов Н. мақтау қағазымен марапатталды. Осы өткізілген шаралардың бәрі оқушылар ойын сергітіп, бойын шынықтыруға септігін тигізетіні даусыз.
 Ж. ҮНТЫҚБАЕВА, Балықкөл орта мектебінің тәрбие ісінің менгерушісі.

“ОТКАНЖАР” - ААҚ АҚЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

Изенділіктер кезінде қой басын қырық мыңнан асырып дүркіреп тұрған шағында нұралықтардың бетке ұстар берекелі де мерекелі жеруіх мекенінің абыройын асырып тұрды. Нарықтан тарықпаған ел жок ғой. Бұлар да сол атамекендерінен азып-тозып ер түпкірге тарап кеткенімен аттөбеліндей тума құтындары тапжылмастан шаруашылықты қайта түлетуге зор күш салды. Малмен бірге егіннің де күрт төмендеуі оларды ойландырды. “Сәт” сактандыру компаниясы 1999 жылы біртіндеп бас көтеріп, сол кездегі бастысы Жылқыбаев Канат бастаған азаматтардың ұсынысы мен бастамасының нәтижесінде “Изенді” ашық акционерлік қоғамының зор сенімімен, бірегей қимылмен қайта құрылуы, бүгінде өз нәтижесін берді. Яғни “Кеңесіп пішкен тон келте болмады”. Жана ғасырдың басында бұл ААҚ жекешелендірудің ақырғы кезеңінде төндірге қойылып сатылуы, олардың көктен тілегенін жерден берді. Басқаның қолында кетпесін деген ниетпен халық нартәуекел жасап сенімді түрде бір қолмен басқарудың қамын жасады. Дәл осы тұста Нұраның төл тумасы Отарбаев Канат Жариясұлы белді бекем буып, туған ауылын сын сәтте қожыратпай аман сақтап қалуға бекінді. Әрі 3 миллион тенгеге сатып алды. Яғни жергілікті ауыл тұрғындарының 90 пайызы “мен мұңдалап” адал да абыройлы, білікті де бірбеткей билік иесіне өз үлестерін қосты. Бұл ретте бұрынғы ірлі-үлкі қызмет жасап келген және шынар шыңға көтерілуге әзір тұрған облысқа және ауданымызға танымал мал дәрігері, әрі жоғары білімді агроном Отарбаев Канат Жариясұлы аудан басшылары сөзсіз қолдап, қажетті орынға әкелуі, бүгінгі күн талабындағы кадр мәселесінің онтайлы қадамы екені даусыз десек, білікті маман да жүктелген сенімді мінсіз атқару жолында нақты қадамдар жасады. 62 миллион теңгенің қарызына батқан шаруашылықты небәрі үш жылда құлантаза айықтыруы Канат Жариясұлының 40-тың қырақасына шыққан шағында көрген де білгірлік және аса жауапкершілікпен атқарған еңбегінің бір бөлшегі ғана десек артық айтқандық емес. Халқымыз “Қырықта қамал бұзбасан, алпыста абырой алмайсын” деп тегін айтпаған. Ол, әрине, осылайша қамал бұзды. Өңгіме төркінінде сол алынған қамалдың қаһарманы қандай жолдардан өткеніне ой жүгіртелік. Олардың осыншама айтуға оңай, өтеуе қиын қарыздан ешқандай банкінің көмегіне, таза еңбек жолымен еңбекшілердің табан ст. маңдай терімен құтылғаны бір ерлік. Бұл, әрине, мұнда жұмыссыздықтың да мықтап ауыздықталғаны дәлелдейді. Олардың басты бағыты, көздеген межесі тым биік. Қазақтың тегене құйрықты, ұяң жүнді асыл тұқымды қойын өсіру жолында жарғақ құлақтары жазыққа тимей тынымсыз еңбектенуі, мұндағы шопандардың күн тәртібіндегі бірінші мақсаттары. Мақсаты биік олардың жетер биігі алда. Бұл басы ғана.

- Қазір қой саны 8 мыңға жетті. Біз алғанда үш мыңдай-тын. Бұл жылдан-жылға өсіп келе жатқанын көрсетеді. Қазір 4 мың аналық бар. Биыл әр 100 аналықтан 98 қозы алдық. Мұндай жоғары көрсеткіштің сырын әріден қозғасам, мердігерлік жануялық әдістін пайдасы зор болды дер едім. Әр шопан маған 80 қозы санап берсе болды, қалғаны - өзінкі. Бұл оның қоғам малына деген жауапкершілігін арттырып өзінің кезіндегі сәтін сара жолын ашады. Әр табын шопанға бір жылдық ауқымды шартпен берілді. Шопанға шаруашылық міндеттері анық, әрі тиімді түрде жүктелді. Тапсыратын өнім нақты белгіленді. Сонда артығы өзіне тиетіндіктен оның материалдық ынтысын тарту біздің басты міндетіміз. Бұл мал басын сақтап қалудың тиімді тәсілі. Мал ұрлау, бұрынғыша айырбастап алу, сату мүлдем жойылды. Яғни өзара сенімділік пайда болды. “Еңбегі бардың жөйбегі барын” білген шопанға бұдан артық не керек, - деп өңгімесін сабақтады іскер басшы. Ол жұық үш жылда қой санын 10 мыңға жеткізетінін, аналық басын қатан бақылауда ұстап ешқашан жұмсамайтындығын айтты.

Сөз реті келгенде “Изенді” ашық акционерлік қоғамның атын қайта жаңғыртып жанадан “Отқанжар” атандыруы Отарбаев Канат Жариясұлы от жалына оранып, жалтылдаған қанжардың қылпылдаған ұшында, жар қабақтың шетінде алға күдікпен қараған бір кездерін келмеске кетіріп күн сайын құлпырып біреуі екеу болып, егіні жайқалып елі оналып еңсесін тік көтерген шағында

оттай жанып, қанжардай қылшылдап, жардың шетінде емес жақсылықты төрінде төрт құбыласын түгендейтін халге жеткені кімді де болмасын рахат сезімге бөлейді. Былай айтсақ “Отқанжар” деген жана атына сай күллі ұжымы өзін бірауыздан сайлап, мәртебесін көкке көтеріп, осы ашық акционерлік қоғамның тағына отырғызған Отарбаев Канат Жариясұлының тындырар ісі әлі алда. Бұл нұралықтардың жеріне елі сай, еліне ері сай алқалы ауыл екенінің дәлелі.

Мердігерлік жануялық әдістін сұлтандары, тегене құйрық тең маңдай, ұяң жүнді асыл тұқымды “Мекке - Мединенің топырағын искеген” деп ата бабаларымыз алдарына ақсарбақтың басы келгенде әуелі тұмсығынан ауыз тиіп дәм татқан “Зәңгі баба” бағбандары “Кенжарық” пен “Топаркөл” бөлімшелерінде бұл салаға ерекше күш салуда екен. Олардың тұрмыс жағдайлары толық шешілген. Не ішіп, не жеп, не кием демедей. Ұл-қыздары оқып білім алса, қариялары кең көсіліп кеуде кере демалуда. Қарақұдық, Үш баз, Изенді қыстақтарында да көңіл баяғыдай көл-көсір байлықтың базарлығы мен мұңдалайды.

Он төрт шопан сонша отардың соңында жаз жайлап, қысқыстап, күз-күзеп, төлден түлік өрбітіп, молшылықтың телегей - теңіз құдіретін қолдан жасауда.

- Әр отарда 400 бастан қой бар. Шаруашылық шарты мінсіз орындалуда. Азық-түлікті тоқсан сайын жеткілікті түрде ең арзан бағамен қаладан әкеп беремін. Шүкір, бәрі бар. Бір тынның да

АУЫЛ ӨМІРІ

қарызы жок. Шопандарымыз кең жайлауда алансыз еңбек етуде. 15 мың теңге қолма-қол жалақы алады. Бұрынғы онысызда жалақы алмаймыз деп қойды батырлатып сатып жіберетін күн келмеске кетті. Өншен үздік те үлгілі шопандар. Махдиев Дәурен Қарақұдықта осыдан 30 шақырым сонау Соңалының жолында 370 аналықтан бірден төл өрбітті. Нағыз ерлік деп осыны айтыңыз. Жас шопан өзі жанадан басқұрап, шаңырақ көтерді. Алыс қыстақта жатып қой өсірудің қыр-сырына қаныққан ұлдарына ұлағатты тәжірибесін игерткен ақсақал Мақалиев Қалкен мен Батыр ана Бәтеш апамыздың жөні бөлек. Сол маңға тағы бір отар қой әкелудің қамында жүрген марқасқа, майталман шопан Калекен зейнеткерлікке шықса да жануяларының мердігерлік әдістін арқасында ерлеп отырғанын айта келе “Отқанжар” ААҚ-ның президенті Отарбаев Қ.Ж. Елбасының “Ауыл” бағдарламасына бел шешіп кіріскенін құлаққағыс етті. Ол одан әрі: - “Үш баз” қыстағында отырған Әбетов Төлеген енілік басынан төл өрбіткен майталманымыз. Дайыров Сәрсен, Ильясов Камидулла, Мақуов Елубай, Исатов Қанаттар нағыз “Қой өсірсен менше өсір, Өнімі оның көл көсір” деп жүрген шын жүйріктер десе, кәнігі басшы ауыл өмірінің сыралғы шебер ұйымдастырушысы Канат бауырымыз - өзінің көнілін көншітіп нақты жетістігімен жас шопандарға өнеге көрсетіп жүрген Нұрланов Ақболат сынды құрыш білек, шын болат болып шыңдалған 60-тың заңғар биігіне шаршамай шалдықпай жеткен ғағамыздың өзі бір төбе, - деп аса бір мейірімділікпен, разылықпен тіл қатты. “Үш баз” қыстағында қазақтың үш құлақ тымағындай үш жазықта жазиралы дала төсінде ақтылы қой өрбітіп Рауза апайдың аналық дархан жүрегіңдей молшылық жатқанын баяндады.

- Төре мінезді “Отқанжар” ААҚ-ның Төле биі деуге тұратын әккі ұйымдастырушысы, болашақ ауыл емес, аудан басшылары-

ның шынайы “резерві” деуге тұратын жас кадр екен. Канат Жариясұлы енді Ақболаттанда әрі тен шалғай өлкеде, Топаркөл бөлімшесінде қой қоздатып, арғымақ тебіндетіп, еңбегімен ерлеп жүрген Мәшкөв Хамзаны неге мақтан тұтпасқа - деді. Бұл да бір ғанибет! Олар алтын күзде айлық жалақыларына 15 мыңнан ақша алып, “Семіздің аяғы сегіз” дегендей 40-60 тұяқ төлді тегін алады. Егер көзін тауып сатса ше, толағай табыс сонда болады. Біздегі шопандар еңбегі түгелдей дерлік осылай, қайсысын айтып тәптештейін, тағы да айтармын. Олар бір қозы шығындаса жаны шығады. Індет болса ат сабылтып осында жетеді. Артығы өзінің ғой. Маған 80 берсе қанағаттымын. Беріңе те отыр, - деп шаттанды ол.

“Егінші мәрт, жер жомарт” депті бұрынғылар. Жұртпен бірдей егіннен ырыстың түп қазығын тапқан осы саладан да біршама білімдер басшы қой мен бидайды екі уысында тең ұстап, халқының тілін тауып, жұмыскердің білегін біріктіріп жұртшылықтың тірегіне айналды десек артық болмас.

- Өнімді еңбек атқарам десең, көпке сүйен. Соның тілін тауып, соған қызмет қыла біл деген сөз бар. Іс істесең ойлаңып-толғаңып істеудің жөні бөлек екен. 1999 жылы 1,5 мың гектар алаңға егін салынса, биыл ол көрсеткіш 3,5 мың гектарға жетті. Егін табыстың көзі болды. Мал шығыны мүлдем жойылды. Екеуімен егіздетіп айналысқанда, нұралықтардың өз атамекендерінде жырғаулы тұрмыс құратынына сенемін. Қаған табиғатты бұл өлкеде егін аланың, мал-адамның рахымына тіке байланысты болғандықтан мал да, егін де керек. Егін қуаңшылыққа ұшыраса, мал керек. Мал жұтап қалса, егін қажет. Бұл жеке біз емес, күллі шаруашылықтар үшін ойлантуға тұрарлық көкейтесті мәселе дер едім, - деді ол.

Отызға тарта механизаторлары бар. Техникасы жеткілікті “Отқанжар” ААҚ-ның Шалабеков Рыспай, Естремский Николай, Сатыпалдин Аманжол, Отарбаев Жанат, Смағұлов Тұтқабай т.б. теуірлердің қайтпас ерлері, еңбектің түбін түсіреді екен. Оларға, осы шын жүйріктеріне мың мәрте рахмет айтқан жан-жақты маманды, ауыл өмірінің кәнігі жетекшісі, бесаспап басшы Канат Жариясұлының алынбаған қамалы әлі алда десек болғандай.

Ендігі бір көкейтесті мәселесі манағы асыл тұқымды қазақы, тегене құйрық, биязы жүнді қой түлігін заң бойынша өсіруді қолға алу. Бұл салада үкіметіміз үлкен шешім қабылдады. Өтемақыны (дотация) асыл тұқымды қой өсіруге мүлдеді болғандықтан, басын өсіруге бағыттап төлесе игілікті іс болмақ, қазір олай жұмсалмай, тек сатуға төленуде. Мал басының өсуіне өтемақының маңызы зор. Бәзбіреулер сатып алады деп отырмай, асыл тұқымды қой өсіру бағытына осы бастан мықтап кірессек ше нәтижесі онды болатынына көз жеткізіп отырған басшы ендігі жерде бұл салаға мықтап ден қоятынын айтты.

Көкейдегі ойды айқын түсіндіретін нәрсе адамның еңбек әрекеті десек, толассыз еңбек нендей тосқауылды да бұзып өтетіне күмәнсізбіз. Мұндағы басшылық тек шаруашылық мал, егіннен ғана шектелмейді, ол ауылдың күллі әлеуметтік, мәдени және тұрмыстық жағдайының толық жолға қоюға бағытталған. “Отқанжар” ААҚ-ы ауылда өтетін дүйім жақсылықтың жанашыр қолдаушысы. Қолма-қол көмектесетін жанқүйер демеушісі. Не керек бұрынғы мұрындық болатын осылар. Оған халық разы...

Жанұясында да үлгі тұтар ұлағаттылық басым Канат Жариясұлының жұбайы Нәсіп Шынтабайқызы алқалы елдің алашағын адал ұстап, ақсауағымен санайтын осы ұжымының қас ірі десек, ол төрт баланың аялы да, саялы асыл анасы. Асыланы - Еуразия университетінің халықаралық экономика бөлімінде мемлекеттік басқару, келесі ұлы осы университетте финансы-экономика маманымен оқуы. Олар грант иелері. Еламан мен Ақнұры ауылдағы озат оқушылар. Адамның ісі қандай болса, өзі де сондай. Оның күллі өмір тіршілігі де соған саяды. Іс басында жүретін он мен соның таныған Отарбаев Канат Жариясұлының сенімді серігі, өзінің орынбасары, құрылтайшысы, жастайынан әкесіңдей аялап осы өмірге жеткізген ағасы Танатар Жариясұлының інісімен бірдей елі үшін жан аямай жасап жүрген адал еңбегі тамшыдай болса да дарияның ағысын түзеп, жағасын жайлау етіп, жақсылыққа жетелеуде. Алда мәдениет үйін, кенсені ұлттық үлгіде сәулеттеп, нағыз қазақ ауылын түлету ағайындылардың арманы екен. Жұмыс істе туылған сон, ел үшін осындай адал еңбек ғана нұралықтардың данқын асыратыны даусыз. Саналы да, еркін еңбек бәрін жеңіп, баянды бақытпен жарылқайды сіздерді. Өңгімесіңді Канат Жариясұлының “Шіркін-ай, Ауылымды біраз көтересем” деген тамаша сөзімен аяқтасам деймін. Ләйім, солай болғай!

Шәмей БІЛГІШАЙҚЫЗЫ.

Суретте: Отарбаев Канат Жариясұлы жанұясымен бірге Астана-нның 5 жылдық тойында болды.

ЧИТАТЕЛЬ СПРАШИВАЕТ

На сегодняшний день накопилось очень много вопросов, касательно новой накопительной пенсионной системы. Зачастую работники предприятий не знают в какой фонд отчисляются их пенсионные взносы, что говорит о слабом представлении населения сути и механизма пенсионной реформы.

С переходом к рыночной экономике, система пенсионного обеспечения, основанная на принципе солидарности поколений, зашла в тупик. В стране, где повышается уровень безработицы, возможна вероятность, что объем отчисленных взносов меньше, чем количества средств, требуемых государству на выплату пенсий. Это была одна из важнейших причин поиска Казахстана новой, устойчивой при нынешней экономике пенсионной системы.

Казахстан стал первой страной на территории СНГ, которая начала планомерный переход к накопительной системе пенсионного обеспечения и Закон «О пенсионном обеспечении в РК», вступивший в силу с января 1998 г., положил начало пенсионной реформе.

Так, на данный момент в Казахстане действуют две пенсионные системы: солидарная и накопительная. Отличие между новой накопительной системой от старой «солидарной» в том, что если при старой системе пенсия выдавалась за счет пенсионных взносов, отчисляемых предприятиями за своих работников, то в накопительной системе каждый сам копил свою пенсию. Каждый работник отчисляет пенсионные взносы - 10% от своей зарплаты, и они являются обязательными. К примеру, если вы вышли на пенсию в этом году, то пенсия будет состоять из двух частей:

1. Если ваш трудовой стаж на 1 января 1998 г. составлял не менее 6 месяцев, первая часть пенсии будет выплачиваться государством из старой системы, учитывая ваш трудовой стаж на 1 января 1998 года. Обращаться нужно в районное отделение Государственного центра по выплате пенсий (ГЦВП).
2. Вторая часть пенсии будет выплачиваться из накоплений, имеющихся на вашем личном пенсионном счете в НПФ. В этом случае нужно обращаться в тот накопительный пенсионный фонд, вкладчиком которого вы являетесь.

СПЕЦИАЛИСТ ОТВЕЧАЕТ

Механизм накопительной системы очень прост. Во-первых, вкладчик должен выбрать накопительный пенсионный фонд. На сегодняшний день в Казахстане функционирует 15 фондов, несколько из которых корпоративные. Вкладчик имеет право выбрать любой.

Дальше с представителем фонда заключается пенсионный договор в трех экземплярах - один остается у вас, второй - в Фонде, третий нужно отнести в бухгалтерию предприятия по месту работы. Согласно этому договору бухгалтер вашего предприятия обязан перечислять 10% обязательных пенсионных взносов от вашей зарплаты в тот пенсионный фонд, который вы выбрали.

Для заключения договора при себе надо иметь: номер РНН и СИК (социальный индивидуальный код), который выдается в ГЦВП.

После того, как вы заключили индивидуальный договор, в выбранном вами фонде открывается вам индивидуальный пенсионный счет (ИПС), на котором будет накапливаться ваша будущая пенсия. Надо не забывать следить за состоянием пенсионных накоплений. Для этого фонд обязан предоставлять бесплатно раз в год (или за определенную плату по требованию) выписки с вашего ИПС.

Здесь главная задача заключается в выборе накопительного пенсионного фонда. Хотелось бы остановить внимание читателя на накопительном пенсионном фонде «Народный Банк Казахстана». Образовался фонд 03 февраля 1999 года. Учредителями фонда являются 5 мощных организаций:

1. ОАО «Народный Банк Казахстана»
2. ЗАО «Казтрансойл» - Национальная компания по транспортировке нефти.
3. ЗАО «Каззахойл» - Национальная нефтегазовая компания.
4. РГП «Казахстан темир жолы» Министерства транспорта, коммуникации и туризма РК.
5. ОАО «КЕГОС» - Казахстанская компания по управлению электрическими сетями.

На 1 января 2002 года среди негосударственных фондов, НПФ «Народный Банк Казахстана» имел самое большое количество вкладчиков - более 776 тыс., что составляет 31% от общей структуры не-

государственных НПФ. Ежемесячно вкладчиками Фонда становятся в среднем порядке 20 тысяч человек.

Количество вкладчиков - показатель доверия Фонду. Такое большое количество вкладчиков могут собрать достаточную сумму для формирования портфеля разнообразных ценных бумаг, обеспечивающих высокий доход и безопасность накоплений одновременно.

НПФ «Народный Банк Казахстана» был признан «Лучшим пенсионным фондом» 2000-2001 года, в Брюсселе в мае 2001 года, Фонд получает престижную в деловом мире премию «Evromarket» Европейского центра по исследованию рынка. По мнению международной независимой ассоциации, учредившей эту награду, деятельность накопительного пенсионного фонда «Народный Банк Казахстана» демонстрирует новые подходы к развитию менеджмента, установлению деловых контактов и отвечает международным стандартам в сфере бизнеса. В газете «Мегаполис» №44(52) от 7.11.2001 пишется: «По данным социологического исследования, проведенного независимой исследовательской компанией «КОМКОН-2 Евразия», Фонд признан самым известным, самым популярным, самым прозрачным и открытым, самым широко освещаемым в СМИ».

В начале года НПФ «Народный Банк Казахстана» начал раздачу выписок с индивидуальных пенсионных счетов своих вкладчиков. При получении выписки проверьте правильность указанных реквизитов: Ф.И.О., дата рождения и паспортные данные /удостоверений личности/. В случае несоответствия реквизитов, просим вас оповестить бухгалтеров по месту работы или обращаться непосредственно в Представительство по Нуринскому району НПФ «Народный Банк Казахстана» по адресу: п. Киевка, ул. Каратальская, 64. Тел.: 22-2-67, к Байкенову Мурату Токтаровичу. По этому адресу вы также можете обратиться по всем вопросам, касательно пенсионной системы.

М. БАЙКЕНОВ,
представитель НПФ «Народный банк Казахстана» по Нуринскому району.

ОСТРЫЙ СИГНАЛ

Уважаемые граждане Нуринского района! Начался сезон повреждения картофеля колорадским жуком. Коротко еще раз о самом насекомом. Взрослый жук размером около 10 см, на крыльях у него 30 черных полосок, промежутки между ними желтые, нижние крылья, видимые при полете, розовые. Личинки кирпичного цвета с черными точками на боках, куколки также кирпичного цвета. Самки жуков откладывают яйца на листьях картофеля до 600 штук. Жук и личинки чрезвычайно прожорливы. Листья картофеля они поедают целиком, остаются только черешки листьев и стебли.

По Закону Республики Казахстан от 11 февраля 1999 г. «О карантине растений» статья 18, проведение мероприятий по карантину растений на объектах частной собственности, а также на землях физических и юридических лиц осуществляется за счет средств собственности и земледельцев по предписаниям госслужбы по карантину растений в пределах представленных им полномочий.

Убедительно прошу и даже требую у граждан района при обнаружении жуков и личинок колорадского жука на картофеле принятия срочных мер.

Из химических препаратов для борьбы против колорадского жука в производстве находят препараты сумиальфа, шерпа, каратэ. Из агроприемов рекомендуется чередование с зерновыми и зернобобовыми культурами, многолетними травами, возвращать на прежнее поле не раньше, чем через 4 года.

Нарушение или невыполнение правил по борьбе с вредителями, болезнями растений и сорняками, влечет штраф на граждан в размере до 5, на должностных лиц в размере до 20, на юридических лиц в размере до 50 месячных расчетных показателей.

А. РАХИМБЕКОВА,
главный специалист по карантину.